

«СӨБҮЛЭНЭБИН»
«Таатта улууһа»
муниципальной оройуон
баллыга
А.С. Бурцев
2025 с.
БҮС ыйын 25 күнүгэ

«БҮГЭРГЭТЭБИН»
Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Ыйрабыттыстыбатын
бэрэсэдьитин солбуйааччы,
XXII Манчаары оонньууларын
тэрийэр хамыһынайатын
салайааччыта
С.В. Местников
«26» июнь 2025 с.

Күрэс төрүт көрүгүнэригэр XXII Манчаары оонньууларын
ыалдьыттарын, көрөөччүлэрин көбүлүүр
ТЭРЭЭНННЭР

2025 с.

**Күрәс төрүт көрүнгәригәр XXII Манчаары ооньууларын
ыалдыттарын, көрөөччүләрин көбүлүүр
ТЭРЭЭНИННЭРИН ТОРУМА**

Тэрийээччилэр: Манчаары Баһылай аатынан күрәс төрүт көрүнгәрин Өрөспүүбүлүкэтээҕи киинэ, Таатта улууһун дьаһалтата, СӨ култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ, Таатта улууһун норуот айымньытын дьиэтэ, улуустааҕы үөрэх салалтата, «Арылы кустук» үөрэхтээһин уопсастыбаннай ситимэ, Таатта улууһун уһуйааннара, «Саха» национальной көрдөрөр-иһитиннэрэр хампаанньа, «Uchur» уонна «IRON» хампаанньалар.

**I ТЭРЭЭНИН
«Оҕо СААС КЫРДАЛА»**

**Оскуолаҕа кириэн иннинээҕи саастаах уонна алын сүһүөх кылаас оҕолоругар
аналлаах ооньуур түһүлгэ үлэтэ.**

Буолар күнэ-дьыла, миэстэтэ: От ыйын 9-11 күннэрэ, 2025 сыл, култуура, сынньалан пааркатын түһүлгэтэ, Таатта улууһа, Ытык-Күөл сэл.

Кытталлар: 4-тэн 10-р диэри саастаах оҕолор төрөппүттэрин кытта. Күрэхтэргэ оҕо сааһынан сөп түбэһиитин хааччыйар инниттэн оҕо үрдүгүн быһаарар кээмэй туттуллуон сөп.

I. Сыала-соруга:

- 1) оҕо, дьиз-кэргэн чөл олохтоох буолалларыгар көбүлээһин;
- 2) күрәс төрүт көрүнгәрин оҕолорго билиһиннэрий, өбүгэ хамсаныылаах ооньууларын тарҕатыы;
- 3) оҕону ооньуунан умсугутуу, аралдьытыы.

II. Түһүлгэ үлэтин хаамыыта:

Күнэ-дьыла	Бириэмэтэ	Түһүлгэ тэрийээччилэрэ	Эппиэттээх дьон
09.07.2025	11.00.-12.00.	«Чуораанчык» Дьохсоҕон	Мартынова Е.А., Тихонова С.М.
	15.00.-16.00.	Уус-Таатта	Баишева В.В.
10.07.2025	11.00.-12.00.	«Сулусчаан» Чымнаайы	Охотина Е.К., Саввина Н.Н.
	15.00.-16.00.	Чөркөөх	Слепцова Э.В.
11.07.2025	11.00.-12.00.	«Кэнчээри» Кыйы	Неустроева М.Н., Чехордуна Н.В.
	15.00.-16.00.	Харбалаах	Никонова С.И.

III. Түһүлгэбэ оонньуулары тэрийин ирдэбиллэрэ:

1. Оонньуулары тэрийингэ эппиэтинэстээх тэрилтэ түһүлгэ тупсаҕай көрүҥнээх буоларын хааччыйыта (киэргэтии, оонньуур сир табыгастаах буоларын хааччыйы). Оҕо доруобуйатын харыстааһын (оонньуулар күн уота тэһэ көрбөт кэмнэригэр ытыллар, күлүктээх сирдэри – палатка, шатер туруоруу, бастакы көмөнү онорор аптеканан хааччыллыы).
2. Оонньуулар оҕо сааһыгар сөп түбэхэр, оҕону умсугутар эт-сиин, өй-санаа өттүнэн сайыннарар буолуохтаахтар, оонньуулар тустарынан уонна быраабылалары билиһиннэрэр информация бэриллэр.
3. Оонньуулары ытыты тэрээһинэ (тэрилтэттэн 6 киһиттэн итэҕэһэ суох оонньуулары тэрийээччи ирдэнэр, түһүлгэбэ 1 чаас устата оҕолору хайдах оонньотуру тэрилтэ бэйэтэ быһаарар). Педагогтар күрэхтэһии протоколларын толороллор.
4. Күрэхтэспэт оҕолор атын оонньууларга бэйэлэрин баҕаларынан көрөн оонньуулар.
5. Төрөппүт оҕотун кытта тэҥнэ сылдьара, оҕо оонньуурун кэтээн көрөрө ирдэнэр. Оонньуур түһүлгэ иһигэр оҕо доруобуйатыгар уонна олоҕугар куттал суоһаабатын хааччыйарга төрөппүт эппиэтинэһи сүгэр.
6. Педагогтар уонна төрөппүттэр оҕолору чэнчис буоларга уһуйаллар, оонньуур сири ыраастык тутарга, бөҕү-саҕы ыспакка, хомуйа сылдьарга үөрэтэллэр.

IV. Ааптардар оонньуулары.

Оонньуур түһүлгэбэ Таатта улууһун педагогтара оҕолорго бэйэлэрэ айбыт оонньуурдарынан оонньотуохтара. Норуот култууратыгар, төрүт үгэстэригэр, толкуйугар олоҕурбут сахалыы куттаах оонньуурдары уонна оонньуулары оҕолорго биэриэхтэрэ, хайдах оонньуурга үөрэтиэхтэрэ. Умсугуйан оонньообут оҕолорго бириистэр туттарыллыахтара (1 чаас иһигэр 24 оҕо бириис туттарыта былаанналар).

V. Түһүлгэбэ тэриллэр күрэхтэһиилээх оонньуулар. Оҕолор бэйэлэрин баҕаларынан күрэхтэһиилэргэ кыттыахтарын син. Күрэхтэһэр оҕолор испииһеккэ суруттараллар, кыттыбыт түмүктэрэ протоколга суруллан иһэр.

1. Талах Бэргэн¹ оонньуулары:

❖ *Сыл ытыы*

¹ Талах Бэргэн. Булчут, бэйэтин кыанар, сымса. Таатта талаһын курдук имигэс, мунура суох сэннэлээх уолан. Кыратык ыһылааһын мэлдьи биһигэ сылдьар доҕоро Тулук өйдөтөр, санатар үгэстээх. Талах Бэргэн дьээбэлээх-хооболоох, доҕотторугар олус бэриниилээх. Уол көрүҥэ спортивнай, мэник, арбайбыт баттахтаах. Чээлэй күөх сахалыы стилизованнай спортивнай көстүүмнээх. Санныгар доҕоро Тулук олорсо сылдьар.

Оџолортон тэйиччи соџус быраџарга аналлаах сыаллар тураллар: куобах, кус, тинг. Түү мээчигинэн оџо сыаллары табарды быраџар. Биирдэ холонон көрүү бэриллэр, онтон күрэхтэһии саџаланар.

Төһөнөн түргэнник элбэх сыалы таппыт оџо кыайыылаах буолар. Оџо 1 мүнүүтэнэн сыал быраџан бүтэр.

Түмүгү таһаарыы: Кылгас кэм устата элбэх сыалы табыы.

❖ *Үс төгүл үс* - сахалыы ыстаныылар.

Саха омукка атах оонньуута. Оџо тохтообокко эрэ икки, эбэтэр биир атаџар 3 көрүүнүнэн ыстанар. Кылыы – туруйа, кыталык ыстаныыта, куобахтааһын -куобах ыстанарын үтүктүү, буур -тайах сүүрүүтүн курдук ыстаныы.

Оскуола алын сүһүөх кылааһын үөрэнээччилэрэ сүүрэн кэлэн үстүүтэ кылыйаллар, онтон буурдуулар уонна куобахтаан түмүктүүлэр.

Детсад саастаах оџолор 3-тэ уна атахтарыгар кылыйаллар, онтон 3-тэ куобахтыылар, салгыы хаҥа атахтарыгар кылыйаллар.

Түмүгү таһаарыы: 3 төгүл үстэ ыстаныы уопсай уһуна бэлиэтэнэр. Оџо ыстаныыны саџалаабыт сириттэн кэнники түспүт тилэбин ойуутугар диэри кээмэйдэнэр.

❖ *Күөгүлээһин*

Оноһуу ууга балыктар ытыллаллар. Оџо күрүчүөктээх, эбэтэр магниттаах күөгүлээх. Талбыт балыгын күөгүнэн хаптарарга кыһаллыахтаах. Хаптардаџына балыгы хомуйан иһэллэр. Балыктары барытын туттардахтарына оонньуу бүтэр. Мунуутуур бириэмэ 2 мүнүүтэ.

Түмүгү таһаарыы: Кылгас кэм устата элбэх балыгы хаптарыы.

2. Кэрэ Кытыл² оонньуулара:

❖ *Кириэс төһии*

Икки мас кириэстии ууруллар. Оџо илиитин көхсүгэр тутта сылдьан кириэс нөнүө-мангаа тохтоло суох ойуоккалыыр. Сиргэ сытар кириэһи атаџынан таарыйдаџына, эбэтэр биир атаџын түһэрдэџинэ тохтуур. Саамай уһуна 1 мүнүүтэ.

Түмүгү таһаарыы: тохтоло суох хаста ыстаммыта ааџыллар.

Хомуур күрэх. Емельянова В.П. айбыт оонньуута.

2х2 м. кээмэйдээх оонньуу хонуутун ортотугар кубиктары хомуйар корзина турар. Кубиктар хонууга анал миэстэлэргэ тураллар. “Чэ” диэн хамаанданан кубикатры хомуйтаан корзинаџа угаллар. Илиигэ биирдии эрэ кубигы туталлар. Кубигы тэйиччи согустан корзинаџа быраџыахха син.

² Кэрэ Кытыл. Таатта Эбэ сизин кыһа. Доџотторо аҥардас Кэрэ диэн ааттыыллар. Нарын, сэмэй эрээри, туруоруммут сыалын ситиһэр. Сыыдам, мэхэйдэри ойон, сүүрэн холкутук туоруур быһый атахтаах кыыс. Көрүгэ спортивнай, уһун уу сүһуоџа дьууппа курдук эргийэн кэлэр, сэттэ таастаах диадемалаах.

Түмүгү таһаары: бары кубиктары хомуйбут бириэмэтэ бэлиэтэнэр. (25-30 сөк. үрдүк таһым, 30-40 сөк. – орто, 40 сөк. уонна онтон өр – намыһах көрдөрүү).

❖ *Дулбаларынан ыстаныы*

Оҕо бэлиэлээх суолунан “дулбаларынан” сүүрэн ааһыахтаах.

Оскуола алын сүһүөх кылааһын үөрэнээччилэрэ 12 дулбаны туоруулар.

Детсад саастаах оҕолор 7 дулбаны туоруулар.

Түмүгү таһаары: биир да дулбаны көтүппэккэ эрэ, дулба ортотугар үктэнэн түргэнник туораабыт кыайар.

3. Төттооной оҕусчаан³ оонньуулары: өһөс торбос, күлүүстэһии, остуол оонньуулары, тутар-танар оонньуулар, уо.д.а.

❖ *Күөрчэх. Иэрэгэй.*

“Чэ!” диэнтэн оонньуу саҕаланар. Оҕо иэрэгэйи икки ытыһынан эргитэр уонна ытыстарын арааран остуолга эргийэ ытар. Ким иэрэгэйэ уһуннук эргийбит кыайыылаах буолар.

Түмүгү таһаары: иэрэгэй эргийэ турар бириэмэтин уһуна.

❖ *Тырыынка*

Тырыынкалары оҕо ханас ытыһынан остуол үрдүгөзү туруору тутар, уна ытыһын тырыынка үрдүгү ууран баран, эмискэ ыһыктар. Тырыынка остуолга ыһылла түһэр. Туспа сытар тырыынкалары саҕалааччы бэйэтэ хомуйан ылар. Баттаһа түспүт тырыынканы ньуосканан соһон ылар. Атын маһы хамсатта да бу киһи тохтуур, уочараттаах киһи оонньуур. Тырыынка бүтүөр диэри оонньуу салҕанан бара турар.

Түмүгү таһаары: Элбэх тырыынканы ылбыт оонньооччу кыайар.

❖ *Кумаабы тустууктар*

Кумаабыттан хаптааччы сытар тустууктары онороллор, төбөтүн өндөтөллөр. Икки оҕо тустууктарын утарыта уураллар уонна бэйэлэрин тустууктарын кэнниттэн утарылаһааччы тустуугу тиэрэ түһэрэр гына үрэллэр. Үрэн салгыны хамсатарга араас албаһы туттуохха сөп. Хайа оонньооччу тустууга тиэрэ түспүт, ол хотторор. Күрэхтэһии олимпийскай систиэмэнэн барар, о.э. кыаттарбыт оонньооччу туоруур. Хоппуттар утарыта киирсэллэр.

Түмүгү таһаары: Утарылаһааччы элбэх тустуугун тиэрэ үрбүт оонньооччу кыайар.

³ Төттооной оҕусчаан. Олус сэмэй. Баппат күүһүн билинэн, толкуйдаан-толкуйдаан баран биридэ сорунар. Ол эрэри мүччүргэннээх сырыыларыгар биир-биир мэлэйдэри туоруур, суолун тоҕо солуур. Модьу көрүгнээх эрэри, мааны камзоллаах, илиитигэр мээһэ киһи кыайбат, эрчиллэр таастаах.

VI. Күрэхтэһиилэри ыытыы, түмүгү таһаары уонна наһараадалары туттарыы.

1. Оонньуу түһүлгэтэ үлэлиир кэмигэр тэрийээччилэр талбыт 6 күрэхтэһиилэрин ыыталлар. Күрэхтэһиилэр 2 бөлөбүнэн: оскуолаҥа киириэн иннинээҕи саастаах оҕолорго уонна алын сүһүөх кылаас оҕолоругар тус-туһунан ыытыллаллар.
2. Тэрийээччи педагогтар баһалаах оҕолору испииһэктииллэр уонна күрэхтэһии протоколун толороллор.
3. Күрэхтэһиилэр түмүктэрин таһаары уонна наһараадалааһын оонньуу түһүлгэтэ үлэлээн бүппүтүн кэннэ ыһааһылар. Оҕолорго уонна төрөппүттэргэ ол туһунан эрдэгтэн биллэриилэр, оҕолор наһараадалааһынҥа баар буолалларын төрөппүт хааччыйар.
4. Күрэхтэһиилэр кыайыылаахтарыгар бириис сувенирдар туттарыллаллар.

II ТЭРЭЭНИН
«БАСТЫН КӨХТӨӨХ КӨРӨӨЧЧҮ»
куонкурус торума

Буолар күнэ-дьыла, сирэ: От ыйын 8-11 күннэрэ, 2025 сыл, Таатта улууһа, Ытык-Күөл сэл.

I. Сыала-соруга:

- 1) күрэс кыттааччыларын өйүүргэ нэһилиэнньэни уонна улуустар хамаандаларын ыалдыааччыларын көбүлээһин;
- 2) "ыалдыааччылар" тапталлаах хамаандаларын өйөөн өрө көтөбүллүүлээх эйгэни үөскэтэллэрин көрдөрүү;
- 3) нэһилиэнньэ айымньылаах кыабын сайыннарыы.

II. Кыттааччылар:

- 1 бөлөх. Биирдиилээн көрөөччүлэр (*18 сааһыттан үөһэ*);
- 2 бөлөх. Улуустар хамаандаларын ыалдыааччыларын бөлөхтөрө.

III. Куонкурус ирдэбиллэрэ:

- дьону угуйар, кыайыыга көбүлүүр тыас-уус маллара, анал плакаттар, былаахтар, таңас-сап о.д.а.;
- күрэстэһээччилэргэ күүс-көмө буолар төлөттөөх тыллар, хоһооннор, ырыалар, бэргэн этиилэр;
- күрэс үтүө сирин-майгытын тутуһуу;
- тыл-өс күлтууратын тутуһуу;
- хамаанда састааба 10-тан аһыйаба суох буолуохтаах.

IV. Кыайыылаахтары быһаарыы:

- куонкурус түмүгүн анал дьүүлүүр-сыаналыыр сүбэ быһаарар;
- дьүүлүүр-сыаналыыр сүбэ быһаарыыта бүтэһиктээх уонна уларыйбат;
- «Бастын көхтөөх көрөөччү» куонкурус регистрацията суох ыытыллар, кыттааччылары дьүүлүүр сүбэ бэйэтэ көрөн-сыаналаан быһаарар;
- «Бастын көхтөөх көрөөччү» куонкуруска хас көрүн аайы биирдии кыайыылаах быһаарыллар;
- «Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурус регистрацията күрэстэр бастакы күннэригэр ыытыллар;
- «Бастын көхтөөх хамаанда» көрүннэртэн талыллан биир кыайылаах хамаанда быһаарыллар.

V. Кыайыылаахтары наѳараадалааһын:

- «Бастыг кѳхтѳѳх кѳрѳѳччѳ» кыайыылаахтарын наѳараадалааһына кѳрѳстѳр иккис кѳннѳрѳ бѳппѳтѳн кѳннѳ бѳулбѳт миѳстѳлѳригѳр ытыллар;
- «Бастыг кѳхтѳѳх хамаанда» куонкурус кыайыылаабын наѳараадалааһына от ыйын 12 к. киѳнѳ 21.00 ч. Манчаары ооннѳууларын тѳмѳктѳѳр ѳѳрѳѳлѳѳх тѳрѳѳһинигѳр ытыллыаѳа;
- куонкурус кыайыылаахтарыгар добун суруктар уонна анал бириистѳр туттарыллаллар.

VI. «Бастыг кѳхтѳѳх кѳрѳѳччѳ» уонна «Бастыг кѳхтѳѳх хамаанда» куонкурустарын дѳѳллѳѳр сѳбѳ кѳрѳр-сыаналыыр кѳмѳ:

От ыйын 8 күнэ		
Биримэтэ	Күрэс көрүгэ	Буолар миэстэтэ
09.30-10.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (хотугу дэгит күрэс, төрүт оҕунан ытыы, гиирэни анньыы, буулдьанан ытыы).	Күрэс ыытыллар сирдэринэн
10.00-13.00	Хотугу дэгит күрэс. Үстэ төхтүрүйэн куобахтаан ыстаныы	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
10.00-17.00	Төрүт оҕунан ытыы.	А.Е. Мординов аат. Таатта лиссийин спортивной площадката
10.00-17.00	Гиирэни анньыы.	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
10.00-18.00	Буулдьанан ытыы. «Тиин –ВПп (микс)»	
От ыйын 9 күнэ		
Биримэтэ	Күрэс көрүгэ	Буолар миэстэтэ
08.30-09.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (мас тардыһыыта, чэпчэки атлетика, сахалыы атах оонньуута)	Күрэс ыытыллар сирдэринэн
09.00-19.30	Мас тардыһыыта.	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион.
09.00-12.30	Чэпчэки атлетика (Сүүрүү).	
09.00-20.00	Сахалыы атах оонньуута. «Кылыы», «Ыстаҥа».	
10.00-13.00	Хотугу дэгит күрэс. Дэхситэ суох сиригэн тайах мастаах сүүрүү.	«Саһыл уйалаах» ипподром
10.00-16.00	Буулдьанан ытыы. «Тиин ПС».	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
10.00-17.00	Гиирэни анньыы.	
10.00-18.00	Төрүт оҕунан ытыы.	А.Е. Мординов аат. Таатта лиссийин спортивной

		площадката
19.30-20.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (ат сүүрдүүтэ).	«Саһыл уйалаах» ипподром
20.00-22.30	Ат сүүрдүүтэ.	«Саһыл уйалаах» ипподром
От ыйын 10 күнэ		
Биримэтэ	Күрэс көрүнгэ	Буолар миэстэтэ
09.00-13.00	Мас тардыһыы.	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион
10.00-12.00	Чэпчэки атлетика (Сүүрүү).	
11.00-17.00	Сахалыы атах оонньуута. «Куобах».	
09:30-10.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (хабылык, хаамыска).	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
10.00-17.00	Хабылык, хаамыска.	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
13.30-14.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (хапсабай).	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион
14.00-19.30	Хапсабай.	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион
От ыйын 11 күнэ		
Биримэтэ	Күрэс көрүнгэ	Буолар миэстэтэ
09.00-19.30	Хапсабай.	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион
09.00-17.00	Хабылык, хаамыска.	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
10.30-11.00	«Бастын көхтөөх хамаанда» куонкурсун кыттыылаахтарын регистрациялааһын (сахалыы дэгит күрэс).	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
11.00-18.30	Сахалыы дэгит күрэс. «Тутум эргиир». «Мас тардыһыы».	А.Е. Турнин аатынан күрэс уорабайа
От ыйын 12 күнэ		
Биримэтэ	Күрэс көрүнгэ	Буолар миэстэтэ
09.00-16.00	Сахалыы дэгит күрэс. «Төрүт оһунан ытыы», «Сүүрүү», «Хапсабай», «Таас көтөбүү».	«Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион.

III ТЭРЭЭНИН
«БАСТЫНГ ӨБҮГЭ ТАНАСТААХ ДЫИЭ КЭРГЭН»
куонкурус торума

Буолар күнэ-дьыла, миэстэтэ: От ыйын 8 күнэ 2025 сыл., 20.00 ч., «Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион, Таатта улууһа, Ытык-Күөл сэл.

I. Сыала-соруга:

1. өбүгэ танаһын төрүт үгэстэрин сөргүтүү;
2. дыиэ кэргэттэр төрүт танаһы кэтэллэрин көбүлээһин;
3. ыччаты өбүгэ үгэһигэр угуйуу.

II. Куонкурус ирдэбиллэрэ:

- кыттааччылар: күрэс көрөөччүлэрэ – дыиэ кэргэттэр;
- куонкурус Манчаары оонньууларын үөрүүлээх арыллыытын кэмигэр ытыллар;
- кыттааччы дыиэ кэргэттэр толору өбүгэ танаस्ताах буолаллара ирдэнэр;
- күрэс үтүө сиэрин-майгытын тутуһуу.

III. Кыайыылаахтары быһаары:

- куонкурус регистрацията суох ытыллар, кыттааччыларын уонна түмүгүн анал хамыыһыа бэйэтэ көрөн-сыаналаан быһаарар;
- анал хамыыһыа быһаарыта бүтэһиктээх уонна уларыйбат.

IV. Кыайыылаахтары наҕараадалааһын:

- түмүк Манчаары оонньууларын үөрүүлээх арыллыытын кэмигэр биллэриллэр;
- куонкурус түмүгүнэн кыайыылаах бастынг өбүгэ танаस्ताах дыиэ кэргэннэ добун сурук уонна «УРУУ» ювелирнай хампаанньаттан сахалыы симэхтэр туттарыллаллар.

IV ТЭРЭЭНИН
«Uchur» уонна «IRON» түһүлгэтэ

Буолар күнэ-дьыла, миэстэтэ: От ыйын 8-10 күннэрэ, 2025 сыл, «Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион, Таатта улууһа, Ытык-Күөл сэл.,

I. Сыала-соруга:

- саха төрүт оонньууларын дьонно-сэргэбэ сырдататы, билиһиннэри;
- эдэр ыччаты сахалыы күрэс эйгэтигэр сыһыары.

II. Түһүлгэ улэтин хаамыыта:

Күнэ-дьыла	Биримэтэ	Түһүлгэ тэрийээччилэрэ
8.07.2025	14:00-16:00	«Uchur» уонна «IRON» хампаанньалар
9.07.2025	14:00-16:00	«Uchur» уонна «IRON» хампаанньалар
10.07.2025	14:00-16:00	«Uchur» уонна «IRON» хампаанньалар

III. Оонньуу ирдэбилэ: оонньууга кыттыыны ыларга сааһынан хааччахтааһын суох.

IV. Оонньуу хаамыыта

- Оонньуу биэс түһүмэхтээх:
 - ❖ кириэс тэбиитэ;
 - ❖ хабылык;
 - ❖ хаамыска;
 - ❖ ойбонтон уулааһын;
 - ❖ тырыынка.
- Кыттааччы ханнык баҕарар түһүмэхтэн оонньуутун саҕалыан сөп.
- Хас биирдии түһүмэххэ 2 ыттааччы оонньуу хаамыытын кыттааччыларга быһаараллар.

V. Түмүгү таһаарыы:

- биэс түһүмэх түмүгүнэн кыттыылаахтарга тэрийээччилэртэн өйдөбүннүк бэлэхтэр туттарыллаллар.

V ТЭРЭЭНИН

Манчаары оонньууларарыгар аналлаах ыйытынньык торума

Буолар күнэ-дьыла, бириэмэтэ, миэстэтэ: От ыйын 12 күнэ, 2025 сыл., Манчаары оонньууларын түмүктүүр дьоро тэрээһинин иннинэ, «Дьулуруйар Ньургун Боотур» стадион, Таатта улууһа, Ытык-Күөл сэл.

I. Сыала-соруга:

- 1) Манчаары оонньууларын историятыгар көрөөччү интириэһин үөскэтии уонна аныгы ситими туһанан дьон билиитин-көрүүтүн ханатыы;
- 2) күрэс төрүт көрүннэригэр тапталы инэрии киэн туттуу тыыныгар уһуйуу;
- 3) булугас өйү, сатабалы сайыннарыы.

II. Викторина ырдьэбилэ:

- ыйытынньыкка сааһыттан хааччаҕа суох Манчаары оонньууларын көрөөччүлэрэ кытталлар;
- ыйытынньык Манчаары оонньууларын араас сылларын чабылхай уонна ураты ситиһиилэрин туһунан боппуруостартан турар.

III. Кыттааччыларга (ыалдьааччыларга) ырдьэбиллэр:

- кыттааччылар интернет ситимнээх мобильнай төлөппүөннэх буолуохтаахтар;
- улахан экранна көстөр сигэнэн (ссылканан) киирэн 15 ыйытыга түргэнник бириэмэ иһигэр хоруйдуулар.

IV. Кыайыылаахтары быһаарыы:

- кимнээх бастакы сөпкө уонна түргэнник эппиэттээбиттэрэ тутатына экранна көстүүбү.

V. Кыайыылаахтары наҕараадалааһын:

- ыйытынньык түмүгүнэн сөпкө уонна түргэнник эппиэттээбит бастакы 15 киһиэхэ добун суруктар уонна өйдөбүннүк бириистэр туттарыллыахтара.